

Onderwerp: Crisisnoodopvang voor vluchtelingen aan de Industrieweg in Elst

Ons kenmerk: 2022-041516

Nummer:

Elst, 20 september 2022

AAN DE RAAD

1. Voorstel

1. Per 1 november of zoveel eerder als mogelijk 120 crisisnoodopvangplaatsen voor vluchtelingen te realiseren aan de Industrieweg 8 in Elst voor de periode van 3 maanden.

2. Inleiding

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) heeft al geruime tijd een nijpend tekort aan opvangplekken voor vluchtelingen. Op dit moment zijn de reguliere asielzoekerscentra (AZC) in Nederland en het aanmeldcentrum in Ter Apel overvol. Dit komt vooral doordat statushouders (vluchtelingen die een verblijfsvergunning hebben gekregen en door gemeenten gehuisvest dienen te worden) niet kunnen doorstromen naar een woning omdat veel gemeenten hun taakstelling voor de huisvesting van statushouders niet weten te realiseren. Overbetuwe lukt dat voorsnog wel. Ook de toestroom van ontheemden door de oorlog in Oekraïne zorgt voor extra druk op de opvangcapaciteit. Dit heeft effect op de hele asielketen, maar wordt vooral zichtbaar bij het aanmeldcentrum in Ter Apel waar mensen de afgelopen tijd in de open lucht hebben moeten overnachten zonder de noodzakelijke voorzieningen en hygiëne.

De raad heeft op 9 november 2021¹ met algemene stemmen een motie aangenomen die het college oproept te inventariseren of er locaties dan wel gebouwen binnen onze gemeente geschikt zijn om noodopvang voor statushouders en/of vluchtelingen te organiseren. Ook heeft de Minister, via de veiligheidsregio's, inmiddels alle gemeenten gevraagd te zorgen voor extra opvang voor vluchtelingen. En zijn hierover bestuurlijke afspraken gemaakt tussen de Minister en de VNG.

Wij zien een mogelijkheid om een crisisnoodopvang te realiseren voor een periode van drie maanden voor 120 vluchtelingen op een terrein aan de Industrieweg 8 in Elst.

¹ Zie [21-11-09 Motie PvdA, GL, D66, CU noodopvang statushouders en asielzoekers](#), unaniem aangenomen.

3. Doel en beoogd effect

Als de raad instemt met dit voorstel realiseren wij 120 crisisnoodopvangplekken voor vluchtelingen voor een periode van drie maanden, en helpen wij de druk op de asielketen te verlagen. Overbetuwe levert daarmee ook een significante bijdrage aan de opgave van onze (Veiligheids)regio (de regionale opvang is 450 crisisnoodopvangplekken).

4. Argumenten

- 1.1 De crisis in de asielketen is zodanig groot dat wij van mening zijn dat tijdelijke crisisnoodopvang noodzakelijk is om de druk te verlichten.
- 1.2 De locatie aan de Industrieweg is geschikt om deze opvang te realiseren. Het terrein is eigendom van de gemeente, biedt voldoende ruimte voor tijdelijke slaapunits, sanitaire voorzieningen en dagbesteding, nutsvoorzieningen kunnen er relatief makkelijk worden aangelegd. Het terrein bevindt zich op loopafstand van het station en het centrum, en op enige afstand van de dichtsbijzijnde woonwijken. De kans dat het opvangen van 120 mensen op deze locatie eventuele overlast veroorzaakt voor bedrijven en omwonenden schatten wij in als klein. De gemeente zorgt voor opvang en dagbesteding. We zullen het terrein omheinen. Er komt 24 uur per dag beveiliging voor het terrein en zijn bewoners. De huisregels zullen voorschrijven dat de mensen die er verblijven 's nachts het terrein niet mogen verlaten. Mensen die er niet verblijven of werken, hebben geen toegang tot het terrein. Eventuele noodzakelijke maatregelen in het kader van Openbare Orde en Veiligheid worden in nauw overleg met de politie afgestemd.
- 1.3 De Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) en de Veiligheidsregio Gelderland Midden (VGGM) adviseren positief over externe veiligheid en milieu. Voor beide thema's geldt dat er nog onderzoek moet worden verricht en dat er een (ruimtelijke) onderbouwing moet worden opgesteld. Wel kan al geconcludeerd worden dat deze het verlenen van de omgevingsvergunning niet in de weg zullen staan. Als het onverhoopt niet lukt de omgevingsvergunning vóór 1 november te verlenen, kan het college een beschikking afgeven in afwachting van de vergunning zodat de opvang niet vertraagd wordt.
- 1.4 Wij stellen de raad voor om crisisnoodopvang te realiseren voor een periode van drie maanden. Dat doen we vanwege de opvang- en realisatiecapaciteit van Overbetuwe, maar ook omdat het Rijk verwacht zijn zaken weer op orde te hebben in januari 2023. Crisisnoodopvang door gemeenten is dan niet meer nodig.

5. Kanttekeningen en risico's

1. Mogelijke tegenvallers in de realisatie

Bij de inrichting van de acute crisisnoodopvang is het noodzakelijk snel te acteren en verplichtingen en bestedingen aan te gaan om de opvang tijdig en goed vorm te geven. Zo moet o.a. het terrein gereed gemaakt worden, moeten er slaap- en sanitairunits gehuurd en geplaatst worden en moeten nutsvoorzieningen als water, electra en afwatering en riolering gereed gemaakt worden.

We zullen alles in gang zetten om de crisisnoodopvang uiterlijk per 1 november gereed te hebben. Het is echter niet uit te sluiten dat hier vertragingen in optreden, bijvoorbeeld door het niet tijdig beschikbaar zijn van materialen of mankracht. Vanzelfsprekend zullen wij de raad bij mogelijke tegenvallers zo snel mogelijk informeren.

2. Onvoorspelbaarheid aantal vluchtelingen

De ontwikkelingen in de asielketen volgen elkaar in rap tempo op. Er is in zeker zin sprake van 'dagkoersen'. Hoewel wij niet verwachten dat het aantal vluchtelingen op korte termijn afneemt, leert de ervaring uit afgelopen jaren wel dat het aantal in de wintermaanden lager ligt dan in de rest van het jaar. Daarnaast worden momenteel op veel plekken in het land (crisis)noodopvangplekken gerealiseerd. Het is denkbaar dat de druk afneemt en er minder opvangplekken nodig zijn.

Andersom is het ook denkbaar dat de druk juist langer aanhoudt. Zo speelt ook de oorlog in Oekraïne een belangrijke rol als het gaat om de beschikbare opvangcapaciteit, waarvan helaas niet de verwachting is dat deze op korte termijn voorbij is.

3. Belastbaarheid organisatie

Het realiseren en het beheren van een crisisnoodopvanglocatie voor 120 vluchtelingen is een majeure opgave. Zelfs als we alle werkzaamheden zouden kunnen uitbesteden, blijft een forse coördinatie- en regietaak voor onze organisatie over. Belangrijke werkzaamheden zullen terechtkomen bij medewerkers die ook in andere projecten een cruciale rol vervullen. Het is onvermijdelijk dat dit gevolgen zal hebben voor (enkele) andere werkzaamheden. Het spreekt voor zich dat we die gevolgen zo minimaal mogelijk zullen houden, door extra in te huren of door met werkzaamheden te schuiven, maar het is onmogelijk om gevolgen geheel te vermijden.

6. Financiën

De gemeente zal in de kosten voor de realisatie van de crisisnoodopvang volledig gecompenseerd worden door de Rijksoverheid. We zullen de kosten weliswaar moeten voorfinancieren, maar het realiseren van crisisnoodopvang (CNO) is voor de gemeente budgetneutraal².

7. Duurzaamheid

We kunnen de crisisnoodopvang niet klimaatneutraal realiseren zonder in te boeten op snelheid. Dat laat onverlet dat we ons in zullen zetten om binnen de kaders van snelheid de crisisnoodopvang verantwoord te realiseren en te beheren.

Vanzelfsprekend zal bij de realisatie van de crisisnoodopvang rekening gehouden worden met geldende natuur- en milieueisen. Na gebruik zal het terrein in oorspronkelijk staat worden hersteld. Gebruikte materialen als slaap- en sanitairunits zijn elders herbruikbaar zodra wij ze niet meer nodig hebben.

8. Rol gemeente, interactie en initiatiefnemer

Gelet op de aard van de opvang (*crisisnoodopvang*), de spoed die daarmee gepaard gaat, de tijdelijkheid van de opvang en de ligging van het terrein, kiezen we voor informerende communicatie. Voorafgaand aan de opening van het terrein organiseren we inloopuren voor belangstellenden. Voor de omgevingsvergunning gelden de reguliere inspraakmogelijkheden

9. Vervolg

Planning

Het projectleiderschap beleggen we intern binnen de gemeentelijke organisatie. We zetten alles op alles om 1 november de crisisnoodopvang operationeel te hebben. Als

² Zie [Handreiking Crisisnoodopvang](#), p.14

alles meezit, kunnen we wellicht een paar dagen eerder starten. De periode waarin wij opvang bieden, blijft echter op drie maanden staan.

Communicatie

Omwonenden en pers zijn geïnformeerd over het collegebesluit. Gelet op de aard van de opvang (*crisisnoodopvang*), de spoed die daarmee gepaard gaat, de tijdelijkheid van de opvang en de ligging van het terrein is daarbij gekozen voor informerende communicatie. We hebben belanghebbenden gewezen op de mogelijkheid om de raadsvergadering bij te wonen. Wanneer de raad een besluit neemt, informeren we aangrenzende bedrijven en omwonenden opnieuw met een brief over het besluit van de gemeenteraad. Ook via onze gemeentelijke communicatiekanalen en via de media maken we dit bekend. Voorafgaand aan de opening van het terrein organiseren we inloopuren voor belangstellenden. Voor de omgevingsvergunning gelden de reguliere inspraakmogelijkheden.

Evaluatie

Uiteraard zal dit project na afronding worden geëvalueerd. Ook zullen de reacties van aangrenzende bedrijven en nabegelegen woonwijken hierbij worden betrokken.

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,

de gemeentesecretaris

de burgemeester

P.J.E. Breukers

R.P. Hoytink-Roubos

Portefeuillehouder: R.P. Hoytink-Roubos
De behandelend ambtenaar is B. Bloem

Bijlagen:

1. Locatieschets
2. Bestuurlijke afspraken Rijk, VNG, IPO en Veiligheidsberaad nav acute noodsituatie in Ter Apel
3. Persbericht
4. Brief voor omliggende bedrijven en omwonenden
5. Raadsbesluit